

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 211 02 Divat- és stílustervező

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENKÉN
MEGEGYEZŐ MÁSOPLAT

Risó

Jóváhagyta:

Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

A vizsgafeladat ismertetése:

Egy-egy tétel tartalmazza a szaktörténeti és szakismereti témaköröket is.

1. témakör: Viselet és divattörténeti korszakok, alkotók, tárgykultúra bemutatása

2. témakör: Anyag- és áruismereti és technológiai ismeretek bemutatása

A tételekhez használható segédeszközöket - a tételknél megadott, a szaktanár által összeállított segédanyagokat, melyek jól láthatóak, megfelelő minőségűek, tételenként minimum 1, maximum 3db A/4-es oldal terjedelemben - a vizsgaszervező biztosítja a tételkidolgozáshoz és felelethez.

A vizsgára való felkészüléshez a szaktanárok által ajánlott és használt szakirodalom nyújt segítséget.

A tananyag tartalom alapját a tanári értékelési szempontokban felsorolt témakörök adják meg.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzókérdések.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. Mezopotámia tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ősi alapanyagok, textilkészítő technikák hatását az ókori öltözékek alakulására! Ismertesse Mezopotámia népeinek jellegzetes öltözködési alapanyagait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről?

Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

1.B. A természetes állati eredetű szálanyagok. Mutassa be a gyapjút és a selyem feldolgozásának folyamatát és alkalmazási területeit! Térjen ki a szálanyagok történetére, fizikai és kémiai tulajdonságaikra a felhasználhatóság szempontjából! Mondjon példákat gyapjú- és selyem szövetekre és ismertesse jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

2.A. Egyiptom tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az Egyiptomi Birodalom jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

2.B. A természetes növényi szálanyagok. Mutassa be a len, kender és gyapot feldolgozásának folyamatát és alkalmazási területeit! Térjen ki a szálanyagok történetére, fizikai és kémiai tulajdonságaikra a felhasználhatóság szempontjából! Mondjon példákat pamut és len szövetekre és ismertesse jellemzőiket!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

3.A. Az égei és az ókori görög tárgy- és öltözködéskultúra. Mutassa be a mínoszi és a görög kultúra jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

3.B. A fonás és szövés története. Mutassa be a fonás lépéseit, eszközeit és a szövési technikákat a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alapkötésekre, felismerési lehetőségeikre és alkalmazási területeikre! Ismertessen néhány jellegzetes levezetett kötéstípust!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

4.A. Az etruszk és ókori római kultúra tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az etruszk és ókori római viselet jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

4.B. Az ókori eredetű textilfestő eljárások. Mutassa be a korai festőtechnikákat, alapanyagokat és felhasználási területeiket! Térjen ki a természetes rezerva eljárások lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

5.A. Az ókeresztény kultúra és Bizánc tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ókeresztény és bizánci viselet jellegzetes öltözködési alapanyagait, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

5.B. A textilnyomás története és technikái. Mutassa be a textilnyomási technikákat és azok alapanyagait a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alaptechnikákra és felismerési lehetőségeikre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

6.A. A népvándorlás, honfoglalás, román kor tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a népvándorló népek (magyar népcsoportok) és a korai középkor kultúráját, viseletét, mintázatait, kiegészítőit, szokásait! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

6.B. Textildíszítő eljárások. Mutassa be és csoportosítsa a legismertebb díszítő eljárásokat, ismertessen különböző technológiai eljárásokat, eszközöket! Térjen ki a kézműves varrástechnológiai és nedves hőmegmunkálási megoldásokra!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

7.A. A gótika tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a gótikus viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, lovagi kultúra hatását a viseletekre! Térjen ki a középkori magyar öltözködéskultúra jellemző vonásaira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

7.B. Testalkatok, testtartás típusok (női, férfi, gyerek). Mutassa be a különböző alkati típusokat szabászati és stylist megoldások szempontjából! Térjen ki a méretvétel általános és egyedi megoldásaira, a nemzetközi és hazai mérettáblázatok rendszerére!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

8.A. A reneszánsz művészet itáliai és német területeinek tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a reneszánsz viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködéskultúrában? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

8.B. Az Haute couture fogalma és jellemzői. Mutassa be az Haute couture kialakulását, célját és alakulását napjainkig a nagy divatházak tükrében! Térjen ki egy Haute couture kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

9.A. Az érett reneszánsz művészet spanyol, francia és angol tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, újdonságait a területi sajátosságok tükrében! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak magyar öltözködéskultúrájára is!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

9.B. A prêt-à-porter fogalma és jellemzői. Mutassa be a prêt-à-porter kialakulását, célját és alakulását napjainkig! Térjen ki egy prêt-à-porter kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

10.A. A korai barokk művészet tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a 30 éves háború viseleteinek történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

10.B. Az öltözéktervek rajzi megjelenítései és értelmezésük. Mutassa be a tervezés és gyártás folyamatát végigkísérő ábrázolások típusait, funkcióit és eszközeit! Térjen ki a különböző rajzi megoldások manuális és digitális lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

11.A. A barokk és régens kor művészetének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be XIV. Lajos és Orleans-i Fülöp korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

11.B. A ruházati termék tervezésének és előállításának kalkulációi. Mutassa be azokat a költség és anyaghányad tervezési lehetőségeket, folyamatokat, amelyek szükségesek a kalkulációhoz! Térjen ki a termékek kialakításának lehetőségeire, hogyan befolyásolják az alapanyagok és az előállítási módok a kalkulációt, milyen feltételeknek kell megfelelnie a termékeknek?

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

12.A. A rokokó időszakának tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be XV. Lajos és XVI. Lajos korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

12.B. A varrás alapfogalmai és alaki jellemzői. Mutassa be a kézi és gépi öltések fajtáit, a varratípusokat és ezek jellemzőit, felhasználási területeiket! Térjen ki arra, hogy a különböző öltés, varrat és varrástípusok méretjellemzői hogyan befolyásolják az öltözetek elkészítésének technológiáját?

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

13.A. A klasszicizmus tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a francia forradalom hatását a klasszicizmus öltözködéskultúrájára, a direktórium és az empire korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

13.B. A szabás és próbára állítás folyamatai. Mutassa be az egyedi és a konfekciós szabásminta kialakításának lehetőségeit, a kézműves és az ipari szabászati folyamatok felépítését! Térjen ki a mérték utáni ruhadarabok próbára állításának előkészületeire és lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

14.A. A 19. század első felének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a bécsi divat, a biedermeier és a neobarokk időszak öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

14.B. A ruházati termékek és az öltözék kiegészítők típusai. Mutassa be egy Ön által választott ruházati termék és öltözék kiegészítő kialakulását, alapanyagait és változásukat a divat történetében! Térjen ki az öltözetek és kiegészítők összehangolására, stylist megoldásaira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

15.A. A 19. század második felének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a historizmus öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az Haute couture kialakulására és szerepére!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

15.B. A ruházati termékek alkatrészei – nyakkör eldolgozások és ujjmegoldások. Mutassa be az öltözékek, nyakkör eldolgozásának és ujj kialakításainak, ujjbevarrási módjainak felhasználási területeit a praktikum és a divat szempontjából! Térjen ki a nyakkör eldolgozások és az ujjak kialakításának technológiai lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

16.A. A századforduló tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az 1890-es évek és a szecesszió öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a reformöltözködés szerepére és jellegzetességeire, nevezzen meg híres divattervezőket a korszakból!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

16.B. A ruházati termékek alkatrészei – derékeldolgozások és zsebtípusok. Mutassa be az öltözékek derékeldolgozásainak és zsebtípusainak formai változatait, felhasználási területeit a praktikum és a divat szempontjából! Térjen ki a derékeldolgozások és a zsebkialakítások technológiai lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

17.A. A két világháború közötti időszak tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az első világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 20-30-as évek divatjának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

17.B. Ruhaipari kellékek és alkalmazási területeik. Mutassa be az öltözékek kellékeinek típusait, anyagait, felhasználási lehetőségeit! Térjen ki a kellékek speciális alkalmazási lehetőségeire a divat és a tervezés szempontjából!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

18.A. Az 1940-50-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a II. világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 40-50-es évek divatjának, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divat-tervezőinek munkásságára és az új rockabilly generáció öltözködési szokásaira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

18.B. Az öltözködés-kivitelezési és gyártási folyamatok lépései. Mutassa be a képességletlen látható ruhadarab gyártmány-/műhelyrajza alapján a kivitelezés folyamatának lépéseit! Térjen ki az egyedi és kisseriás megoldások folyamataira és a korszerű technikai lehetőségek bemutatására is!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

19.A. Az 1960-70-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak történelmi, társadalmi, technikai és művészeti hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő antidivatok jellegzetességeire!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

19.B. Fogyasztóvédelem, textilipari minősítések. Mutassa be a textiltermékek címkézésének előírásait, a textíliák kezelési jelképeit az alapanyagok és a fogyasztóvédelem szempontjából! Térjen ki a speciális megkülönböztető szabványokra és minőségjelekre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

20.A. A XX. század végének és napjainknak tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak társadalmi és kulturális hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait az 1980-as évektől napjainkig! Mi a trend fogalma, és hogyan befolyásolja az öltözködést? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák jellegzetességeire!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

20.B. Mesterséges szálanyagok. Mutassa be a szálanyagok generációit megjelenésüktől napjainkig, fejlődésüket, felhasználási területeiket és lehetőségeiket az öltözködés és az ipari technológiák területén! Térjen ki a legújabb innovációkra és a felületkezelési lehetőségekre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Mezopotámia tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ősi alapanyagok, textilkészítő technikák hatását az ókori öltözékek alakulására! Ismertesse Mezopotámia népeinek jellegzetes öltözködési alapanyagait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről?

Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

1.B. A természetes állati eredetű szálanyagok. Mutassa be a gyapjú és a selyem feldolgozásának folyamatát és alkalmazási területeit! Térjen ki a szálanyagok történetére, fizikai és kémiai tulajdonságaikra a felhasználhatóság szempontjából! Mondjon példákat gyapjú- és selyem szövetekre és ismertesse jellemzőit!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Mezopotámia tárgy- és öltözködéskultúrája

- Természetes alapanyagok - szőrök, bőrök, gyapjú (Catal Hüyük), gyapot, korai mintázási technikák (pecsételő hengerek/dúcnyomás), motívumok
- Az öltözködés célja, szerepe, életmód és társadalmi szerepek hatása az öltözködésre
- Sumér, Asszír, Perzsa birodalom: női és férfi viselet, bőr és szövött alapanyagok, szabás nélküli és szabott ruhatípusok – kaunakesz, tunika..., kiegészítők/ékszerek, fejviselet
- Katonai viseletek

A természetes állati eredetű szálanyagok

- gyapjú–szőr, fonal és nemez készítés, karbonizálás, kártolt és fésült gyapjú
- selyem–selyemhernyó, hernyóselyem feldolgozása
- alternatív állati eredetű szálanyagok (kecskeszőrök: mohair, kasmír, lámafajták szőre: alpakka, teveszőr, kagylóselyem, pókselyem stb.)
- szigetelő tulajdonságok, színtartósság, szakítószilárdság, anyagkikészítés és finomság stb.
- gyapjúsövetek pl. georgette, burberry, gabardine, kasha, tweed, bouclé stb.
- selyemsövetek pl. sifon, kreppszorzsett, kreppszatén, damaszt, organza, szatén, taft stb.

2.A. Egyiptom tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az Egyiptomi Birodalom jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

2.B. A természetes növényi szálanyagok. Mutassa be a len, kender és gyapot feldolgozásának folyamatát és alkalmazási területeit! Térjen ki a szálanyagok történetére, fizikai és kémiai tulajdonságaikra a felhasználhatóság szempontjából! Mondjon példákat pamut és len szövetekre és ismertesse jellemzőiket!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Egyiptom tárgy- és öltözködéskultúrája

- Nílus menti kultúra - forrásanyag, társadalom, művészet, halottkultusz, szépségideál
- Alapanyagok, textilkészítő, díszítő és mintázó technikák
- Nemek, rangok szerepe az öltözködésben
- Alapruhadarabok - senti, kalazirisz, kiegészítők, fejviseletek, uralkodói attribútumok

A természetes növényi szálanyagok

- len és kender–tilolás, gerebenezés, fonás, szövés
- pamut–pamut és biopamut
- alternatív növényi eredetű szálanyagok (kukorica, bambusz stb.)
- szigetelő tulajdonságok, színtartósság, szakítószilárdság, anyagkikészítés és finomság stb.
- pamutszövetek pl. batiszt, puplin, karton, flanell, ballon, farmervászon, zefir stb.
- lenszövetek pl. lenvászon, lepedővászon, ponyva, szabóvászon

3.A. Az égei és az ókori görög tárgy- és öltözködéskultúra. Mutassa be a minoszi és a görög kultúra jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

3.B. A fonás és szövés története. Mutassa be a fonás lépéseit, eszközeit és a szövési technikákat a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alapkötésekre, felismerési lehetőségeikre és alkalmazási területeikre! Ismertessen néhány jellegzetes levezetett kötéstípust!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az égei és az ókori görög tárgy- és öltözködéskultúra

- A Minoszi kultúra - forrásanyag, életmód, szépségideál
- Női és férfi viselet - alapanyagok, ruhatípusok, szabás, kiegészítők, fejviseletek
- A görög kultúra - forrásanyag, életmód, szépségideál, alapanyagok, technikák, minták
- A lepelruha lényege, az archaikus, klasszikus és hellenisztikus ruhatípusok - peplosz, khlaina, khiton, hümation, exomis... stb., kiegészítők - koturnusz..., ékszerek - fibula..., hajviselet változásai
- Katonai viselet

A fonás és szövés

- fonás – története, eszközei (orsó, guzsaly, rokka, gépesített eszközök az ipari forradalomtól)
- szövés – története, eszközei – házi és ipari alkalmazások (szövőkeret, fekvő és álló szövőszékek, húzószinóros és Jacquard, lábító, vetélő, nyüst, szádnnyílás... stb.)
- alapkötések – vászon, sávoly, atlasz a felhasználhatóság szempontjából
- levezetett kötések pl. panama, ripsz, diagonál, lapossávoly, pikkelysávoly stb.

4.A. Az etruszk és ókori római kultúra tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az etruszk és ókori római viselet jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

4.B. Az ókori eredetű textilfestő eljárások. Mutassa be a korai festőtechnikákat, alapanyagokat és felhasználási területeiket! Térjen ki a természetes rezerva eljárások lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az etruszk és ókori római kultúra tárgy- és öltözködéskultúrája

- Az etruszk kultúra - forrásanyag, életmód, kultúra
- Női és férfi viselet - alapanyagok, ruhatípusok, kiegészítők, fejviseletek
- A római kultúra - forrásanyag, életmód, társadalom, alapanyagok (selyem, bíbor), technikák
- A lepelruha lényege, női és férfi viselet - alapruhadarabok, jellemzőik és szerepük - tunika, tóga, stóla, palla... kiegészítők, testkultúra
- Katonai viselet

Románkor

- alapanyagok – a festékek növényei és állati alapanyagai és fixáló anyagok (festőcsülleng, festőbuzér, indigó, sáfrány, bíborcsiga, bíbortetű... stb.)
- festőtechnikák és eszközeik (alapfestések és rezerva eljárások - batikolás, maratás, shibori, ikat, kékfestés)

5.A. Az ókeresztény kultúra és Bizánc tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ókeresztény és bizánci viselet jellegzetes öltözködési alapanyagait, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit, szokásait, kultúráját! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

5.B. A textilnyomás története és technikái. Mutassa be a textilnyomási technikákat és azok alapanyagait a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alaptechnikákra és felismerési lehetőségeikre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az ókeresztény kultúra és Bizánc tárgy- és öltözködéskultúrája

- Az ókeresztény kultúra - forrásanyag, életmód, vallás, társadalom
- A bizánci kultúra - forrásanyag, életmód, vallás, társadalom
- Alapanyagok (selyemszövő manufaktúra, bíbor), technikák - tűszövés
- Női és férfi viselet - alapruhadarabok, jellemzőik és szerepük – tunika, dalmatika és díszítményei, palást, kiegészítők – ékszergallér, fejviselet, ötvöstechnikák – rekeszzománc... stb.

A textilnyomás története és technikái

- a textilnyomás eszközei és technikái (dúcnyomás, szitanyomás, hengernyomás, rotációs eljárások, hőszublimációs eljárások, ink jet nyomás... stb.)
- nyomótechnikák felismerése szín- és fonákoldal, ill. felületkialakítás alapján
- zárt és folyamatos minták kialakítása, rapportálás, illesztés, többszínnyomás

6.A. A népvándorlás, honfoglalás, román kor tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a népvándorló népek (magyar népcsoportok) és a korai középkor kultúráját, viseletét, mintázatait, kiegészítőit, szokásait! Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

6.B. Textildíszítő eljárások. Mutassa be és csoportosítsa a legismertebb díszítő eljárásokat, ismertessen különböző technológiai eljárásokat, eszközöket! Térjen ki a kézműves varrástechnológiai és nedves hőmegmunkálási megoldásokra!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A népvándorlás, honfoglalás, román kor tárgy- és öltözködéskultúrája

- A népvándorlás fogalma, okai, magyar csoportok, a népvándorlás népeinek közös jellemzői öltözködés szempontjából (alapanyagok, ruhatípusok, kiegészítők, ötvösművészet)
- A honfoglalás kora – forrásanyagok, jellegzetességek (gombhasználat, alapanyagok, motívumok... stb.), női-férfi viseletek (alsóruha, nadrág, kaftán, kazak, kiegészítők, díszítmények)
- A román kor – egységesedő európai viselet, alapanyagok, lovagi kultúra és hatása az öltözködésre, rendi öltözködés, női és férfi viseletek (bliaud, cotte- és surcot, függőujj, harisnya stb.)

Textildíszítő eljárások

- hagyományos és innovatív technikák, alapanyagok, kézi és gépi eszközök
- varrástechnológiai és nedves hőmegmunkálási eljárások (kézi és gépi hímzés, varrottcsipke, applikáció, darázsolás, aszúr, hajtások: pié, szegő, pliszírozás, díszítő öltések, tűzések, redőzések, vasalható fóliák, nyomatok, szalagdíszítések... stb.)
- kisalkatrészek alkalmazása ruhadíszként (zseb, gallér, fodor, öv... stb.)

7.A. A gótika tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a gótikus viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, lovagi kultúra hatását a viseletekre! Térjen ki a középkori magyar öltözködés jellemző vonásaira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

7.B. Testalkatok, testtartás típusok (női, férfi, gyerek). Mutassa be a különböző alkati típusokat szabászati és stylist megoldások szempontjából! Térjen ki a méretvétel általános és egyedi megoldásaira, a nemzetközi és hazai mérettáblázatok rendszerére!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A gótika tárgy- és öltözködéskultúrája

- A gótika kifejezés eredete, társadalmi és kulturális háttér, késő gótika – Burgundi divat, alapanyagok, sziluettek (gótikus S)
- Női viselet – alsónemű, cotte/zeke, surcot/houppelande változásai, pokol ablaka, plasztron, robe, csőrös cipő, fejfedők: hennin, szarvasfőkötő...
- Férfi viselet – alsónemű, cotte, surcot/zubbony/houppelande változásai, csuklyás pelerin, mi-parti, csőrös cipő, fejfedők
- A középkori magyar öltözködés - Ny-Európától való eltérések, ezek okai, keleti hatás, jellegzetes ruhadarabok (zubbony/dolmány, kaftán, süveg, boglár)

Testalkatok, testtartás típusok

- testalkati alaptípusok és jellemzőik– egyenes, háromszög, fordított háromszög, kör, homokóra, körte és ezek változatai a testmagasság és a testarányok függvényében: kerületi méretek, vállak iránya, gerincoszlop íveltsége, lábformák az aszimmetria, szabászati és stylist megoldások szempontjából
- méretvétel – testtartás, ruhabőség, sajátosságok, egyensúlyi méret megfigyelése, fő-, és segédméretek (testmagasság, mell-, derék- és csípőbőség, váll-, hátszélesség, eleje derékhossz, háta derékhossz, mellmagasság, karbőség, karhossz, nadrág külső- és belső hossz, ülés mélység stb.)
- mérettáblázatok rendszere – magyar, francia vagy európai, német, angol, olasz, amerikai, ázsiai

8.A. A reneszánsz művészet itáliai és német területeinek tárgy- és öltözködéskultúrája.
Mutassa be a reneszánsz viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésekben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

8.B. Az Haute couture fogalma és jellemzői. Mutassa be az Haute couture kialakulását, célját és alakulását napjainkig a nagy divatházak tükrében!
Térjen ki egy Haute couture kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A reneszánsz művészet itáliai és német területeinek tárgy és öltözködéskultúrája

- A reneszánsz fogalma, korszakai, társadalmi és kulturális háttér (polgárosodás, kereskedelem és kézműipar, művészet), alapanyagok (selyemszövetek, csipke)
- Női viselet Itáliában – alsónemű, gamurra – cserélhető ujjak, plasztron, chioppa... stb.
- Férfi viselet Itáliában – alsónemű, zeke – cserélhető ujjak, mellkas kitömés, giornea, harisnyanadrág, nadrág, humanistaköpeny, fejfedők
- Német területek: vallás – reformáció, Landsknechtek – hasítékolás
- Női viselet német területeken – alsónemű, fűzött ruhaderék, dekoltázs, ujjak, külön szabott szoknyarész, fejfedő, ékszerek
- Férfi viselet német területeken – alsónemű, harisnyanadrág, nadrág, zeke, humanistaköpeny, ökörszáj cipő, fejfedő, ékszerek

Az Haute couture fogalma és jellemzői

- Haute couture fogalma, kialakulásának története (Charles Friedrich Worth)
- magas színvonal és az egyediség biztosítása, kézművesség fenntartása, divatházak – Poiret, Schiaparelli, Ferragamo, Dior, Galliano, Versace, Westwood stb.)
- kollekció kialakítása – egyedi megrendelés, tervezés, alapanyagválasztás, egyedi modellezés, kézműves részletek kidolgozása stb.

9.A. Az érett reneszánsz művészet spanyol, francia és angol tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a viseletek alakulásának történeti hátterét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit, újdonságait a területi sajátosságok tükrében! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak magyar öltözködéskultúrájára is!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

9.B. A prêt-à-porter fogalma és jellemzői. Mutassa be a prêt-à-porter kialakulását, célját és alakulását napjainkig! Térjen ki egy prêt-à-porter kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az érett reneszánsz művészet spanyol, francia és angol tárgy- és öltözködéskultúrája

- A reneszánsz fogalma - társadalmi és kulturális háttér a Spanyol Birodalomban (vallás, etikett)
- Anyaghasználat – jellegzetességek (csipkegallér változatok), sziluettek
- női viselet – alsónemű: fűző és abroncs/vertugado, felsőruha jellegzetességei: ujjak, dekoltázs, gallér, szoknyarész, koturnusz, fejviselet
- férfi viselet – alsónemű, zeke, ujjak, gallér, libahas, buffancsnadrág
- A spanyol öltözködés hatása – francia és angol területeken kialakult változatok, jellegzetességek
- XVI. századi magyar öltözködés - Ny-Európától való eltérések, török hatás, anyagok, díszek, férfiviselet (ing, dolmány, mente, csákóra vágás, csizma, süveg...); női viselet (ruha, ing-ingváll, kötény, párta...)

A prêt-à-porter fogalma és jellemzői

- prêt-à-porter fogalma (ready to wear), kialakulásának története
- célja (hordhatóság, a kényelmes fazonok és a felhasznált anyagok egyszerű kezelhetősége), követelményei, jellemzői és alakulása napjainkig - kollekción fogalma, típusai (női, férfi, gyerek, fehérnemű, kiegészítő... stb.)
- kollekción kialakítása – szín, alapanyag és formatrendek szerepe a tervezésben, célcsoport meghatározása, időszak és alkalom meghatározása, különböző ruhatípusok kialakítása a kollekción belül, összhang kialakítása... stb.

10.A. A korai barokk művészet tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a 30 éves háború viseleteinek történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

10.B. Az öltözéktervek rajzi megjelenítései és értelmezésük. Mutassa be a tervezés és gyártás folyamatát végigkísérő ábrázolások típusait, funkcióit és eszközeit! Térjen ki a különböző rajzi megoldások manuális és digitális lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A korai barokk művészet tárgy- és öltözködéskultúrája

- A barokk fogalma, jellemző jegyei a művészetben, történelmi, kulturális háttér - a 30 éves háború hatása a divatban, Hollandia és Franciaország szerepe
- A polgári holland divat jellemzői, spanyol hatás, a reformáció hatása, alapanyagok (csipke), női és férfi viselet (gallér, alsó ruházat, felső ruházat - ruhabőség és -hossz, nyak és ujjmegoldások, derékvonal... stb.), katonai viselet
- Franciaország XIII. Lajos korában - udvari viselet jellemzői, alapanyagok, női és férfi viselet (alsó ruházat, felső ruházat- ruhabőség és -hossz, nyak és ujjmegoldások, derékvonal... stb.)

Az öltözéktervek rajzi megjelenítései és értelmezésük

- a rajzi megjelenítés szerepe a tervezésnél és kivitelezésnél
- ábrázolások típusai és szerepe (divatrajz, modellrajz, gyártmány- műhelyrajz, műveletrajz és a divatillusztráció jellegzetességei)
- manuális és digitális lehetőségek, eszközök (rajzi és festőeszközök, grafikai programok, CAD alkalmazások... stb.)

11.A. A barokk és régens kor művészetének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be XIV. Lajos és Orleans-i Fülöp korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

11.B. A ruházati termék tervezésének és előállításának kalkulációi. Mutassa be azokat a költség és anyaghányad tervezési lehetőségeket, folyamatokat, amelyek szükségesek a kalkulációhoz! Térjen ki a termékek kialakításának lehetőségeire, hogyan befolyásolják az alapanyagok és az előállítási módok a kalkulációt, milyen feltételeknek kell megfelelnie a termékeknek?

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A barokk és régens kor művészetének tárgy- és öltözködéskultúrája

- A barokk fogalma, jellemző jegyei a művészetben, XIV. Lajos kora - történelmi, kulturális háttér, alapanyagok - textilmanufaktúrák (selyem és csipke), testkultúra
- férfi viselet: korai (rhingrave), érett (allonge, ing, mellény, justaucorps, culotte, kiegészítők)
- női viselet (fontange, fűző, ruhaderék, jupe, kiegészítők)
- Régence, Orleans-i Fülöp időszaka - változások a férfi és a női viseletben ("A" sziluett, fejviselet, justaucorps, panier, contouche, Watteau-ránc)

A ruházati termék tervezésének és előállításának kalkulációi

- tervezés: testalkat-jellemzők, viselési szempontok
- felfektetés: alapanyag szélessége, kelme szerkezete és mintázata, felületi kikészítés, fénye
- költség és anyaghányad: előállítási költségek, műszaki dokumentáció, gyártmány és gyártás
- célok – gazdaságosságnak, minőségnek, rendeltetésnek, használatnak és divatnak való megfelelés

12.A. A rokokó időszakának tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be XV. Lajos és XVI. Lajos korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, szokásait, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

12.B. A varrás alapfogalmai és alaki jellemzői. Mutassa be a kézi és gépi öltések fajtáit, a varratípusokat és ezek jellemzőit, felhasználási területeiket! Térjen ki arra, hogy a különböző öltés, varrat és varratípusok méretjellemzői hogyan befolyásolják az öltözetek elkészítésének technológiáját?

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A rokokó időszakának tárgy- és öltözködéskultúrája

- A rokokó fogalma, jellemző jegyei a művészetben, történelmi, kulturális háttér, XV. Lajos kora - alapanyagok, Keleti hatás, színek, minták
- női viselet (hajviselet, smink, ruha: fűző, panier, manteau, robe á la française/Watteau ráncos ruha, kiegészítők), férfi viselet (hajviselet, ruha: ing, mellény, juseaucorps, frakk, culotte, kiegészítők)
- XVI. Lajos kora - női viselet: Copf korszak (négligée és grandetoilette, fűző, panier, polonaise... stb.), angolos divat (alapanyag és formaváltozások, új elemek - fichu, cul de paris... stb.) férfi viselet: Copf korszak (változások az előző időszakhoz képest hajviselet, sziluett), angolos divat (alapanyag és formaváltozások, új elemek - redingote, Werther viselet... stb.)

A varrás alapfogalmai és alaki jellemzői

- varrás, varrat, varratípus, öltés fogalma, fajtáik, öltéstípusok – gépi alapöltések (hurok-, egyfonalas lánc-, kétfonalas láncöltés), gépi módosított öltések (módosított huroköltés, módosított láncöltés, többfonalas módosított láncöltés)
- az összeerősítések típusait befolyásoló tényezők – gyártási, technológiai sajátosságok, divat elvárásai, varrás méretjellemzők – öltéssűrűség, öltéshosszúság, varratszélesség, varratávolság, varrásszélesség, behajtás szélesség, besodrás szélesség, cérnafelhasználási mutatók

C

13.A. A klasszicizmus tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a francia forradalom hatását a klasszicizmus öltözködéskultúrájára, a direktórium és az empire korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes textilek és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítők szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

13.B. A szabás és próbára állítás folyamatai. Mutassa be az egyedi és a konfekciós szabásminta kialakításának lehetőségeit, a kézműves és az ipari szabászati folyamatok felépítését! Térjen ki a mérték utáni ruhadarabok próbára állításának előkészületeire és lépéseire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A klasszicizmus tárgy- és öltözködéskultúrája

- Francia forradalom és hatása az öltözködésre (alapanyagok, sans culotte, pantalló, trikolor... stb.)
- A klasszicizmus fogalma, jellemző jegyei a művészetben, történelmi, kulturális háttér
- A directoire viselete (angol hatás, alapanyagok, á la grècque öltözködés, ideálok - merveilleuse, incroyable/dandy), női viselet (hajviselet, alsónemű, sziluett, muszlin-betegség, chemise, spencer, redingote, kiegészítők), férfi viselet (hajviselet, alsónemű, sziluett, ing, mellény, frakk, redingote, pantalló, kiegészítők)
- Az empire viselete - változások az alapanyagban, sziluettben, új elemek: fatermörder, stb.

A szabás és próbára állítás folyamatai

- alapminta, modell-szabásminta és széria fogalma és tulajdonságai
- alapanyag beavatása, bevasalása szabás előtt
- varrasszélesség, testalkati sajátosságok jelölése a szabásmintán, szabásminta feliratozása... stb.
- felfektetési rajz, teríték, szabásmód
- mérték utáni ruhadarab próbára állítása – első és második próba (jelölő fércelés, ragasztós közbélések bevasalása, formázók fércelése, húzózár helyének jelölése, fércelése, varrások összeállítása, alkatrészek összeállítása, fércelése, próbán igazítás, méretek és arányok ellenőrzése, leigazítás és jelölés... stb.)

14.A. A 19. század első felének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a bécsi divat, a biedermeier és a neobarokk időszak öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

14.B. A ruházati termékek és az öltözék kiegészítők típusai. Mutassa be egy Ön által választott ruházati termék és öltözék kiegészítő kialakulását, alapanyagait és változásukat a divat történetében! Térjen ki az öltözetek és kiegészítők összehangolására, stylist megoldásaira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A 19. század első felének tárgy- és öltözködéskultúrája

- A 19. század első felének társadalmi változásai (középréteg felértékelődése), művészete (romantika, biedermeier...) és hatásai az életmódra, divatra
- A divat új központjai (Bécs, Berlin, London, újra Párizs), ideálok, alapanyagok (nyomott anyag)
- Női viselet alakulása restaurációtól a neobarokkig (sziluett változás - fejviselet, dekoltázs, ujjak - sonkaujj/ballonujj, derékvonal - fűzőhasználat, szoknyahossz és bőség, kiegészítők)
- Férfi viselet alakulása restaurációtól a neobarokkig (sziluett változás - fejviselet, nyakrész [fatermörder], ujjak, derékrész [fűző, váll és mellkas], szalonkabát, pelerin, nadrág, kiegészítők)

A ruházati termékek és az öltözék-kiegészítők típusai

- ruházati termékek típusai – alsó- és felsőruházat, alsó- és felsőt testen viselt ruhadarabok, ruhadarabok elkülönítése a fazon szerint (répanadrág, ceruzaszoknya stb.)
- a kiválasztott ruházati termék és öltözék kiegészítő kialakulásának története, anyagai (formai és technológiai változások, alapanyag változások, fazonok kialakulása... stb.)
- stylist szempontok felsorolása – szín-, formai és anyagmegoldások összehangolása, a trendek figyelembevételével

15.A. A 19. század második felének tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a historizmus öltözködéskultúrájának történeti hátterét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az Haute couture kialakulására és szerepére!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

15.B. A ruházati termékek alkatrészei – nyakkör eldolgozások és ujjmegoldások. Mutassa be az öltözékek, nyakkör eldolgozásának és ujj kialakításainak, ujjbevarrási módjainak felhasználási területeit a praktikum és a divat szempontjából! Térjen ki a nyakkör eldolgozások és az ujjak kialakításának technológiai lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A 19. század második felének tárgy és öltözködéskultúrája

- A 19. század második felének társadalma, művészete (Historizmus) és hatásai az életmódra, divatra, a divat központjai (London, Párizs), az Haute Couture megjelenése (Charles Friedrich Worth) és szerepe, ideálok alakulása, alapanyagok (gépi csipke, nyomott minta, színek)
- Női viselet alakulása - sziluettváltozások: neorokokó, I. turnűr, szűk ruha kora, II. turnűr (krinolin, polonaise -> turnűr, cul de Paris, angolos és franciás stílus), szabászati megoldások
- Az 1890-es évek: a plasztikus divat (angolos divat, viselet egyszerűsödése, alapanyagok, színek, formák); a homokóra sziluett (Biedermeier felidézése, sziluett - ballonujj, Stuart gallér, derékhangsúly, szoknya fazon)
- Férfi viselet alakulása - sötét tónusok, hétköznapi és ünnepi viselet, zakó, mellény, frakk, pelerin, cylinder

C

A ruházati termékek alkatrészei – nyakkör eldolgozások és ujjmegoldások

- alapvető ruházati termékek alkatrészei (eleje, háta, ujj, övpánt, gallér, kisalkatrészek)
- nyakkivágás, nyakköri eldolgozási lehetőségek - nyakkör formák (kerek, ívelt, „V” alakú, félig nyitott, elejére-hátára szabott, garbó), gallér nélküli és galléros megoldások, azok jellegzetességei
- karöltő eldolgozások – ujj nélküli és ujjbevarrás (karöltőbe varrott, raglán, japán ... stb.)
- ujj végződés kialakítása – rövid és hosszú ujj (hajtókák, gumírozások, szegések, kezelők, hasítékok, gombolópántok, passzék... stb.)

16.A. A századforduló tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az 1890-es évek és a szecesszió öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a reformöltözködés szerepére és jellegzetességeire, nevezzen meg híres divattervezőket a korszakból!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

16.B. A ruházati termékek alkatrészei – derékeldolgozások és zsebtípusok. Mutassa be az öltözékek derékeldolgozásainak és zsebtípusainak formai változásait, felhasználási területeit a praktikum és a divat szempontjából! Térjen ki a derékeldolgozások és a zsebkialakítások technológiai lehetőségeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A századforduló tárgy- és öltözködéskultúrája

- A századforduló társadalma, művészete (szecesszió) és hatásai az életmódra, divatra
- A szecesszió viselete és változásai - nőideál, alapanyagok, a fehérnemű változásai (fűző, corseletjupe, melltartó), sziluett -S vonal alakulása, derékvonal-elhelyezés változásai, fejviselet... stb.
- Reform öltözködés - szempontok, formai változások, hatása a divatra
- 1910-es évek: Fortuny, Poiret, „bukj el szoknya”, „háborús krinolin” - kényszerű változások az I. világháború idején - sziluett, ruha hossz, kiegészítők
- Férfi viselet alakulása - alapanyagok, színek, sziluett változásai, hétköznapi és ünnepi viselet; nyári és sport öltözet (ing, zakó, mellény, frakk, pelerin, nyakkendő, kalapok... stb.)

A ruházati termékek alkatrészei – derékeldolgozások és zsebtípusok

- alapvető ruházati termékek alkatrészeinek felsorolása
- zsebtípusok – rátett-, szabásvonalba helyezett- és bevágott zsebek típusai és alkalmazásai
- derék és csípővonal eldolgozási lehetőségek – övpánttal, övpánt nélküli és gumis eldolgozások típusai és alkalmazásuk

17.A. A két világháború közötti időszak tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be az első világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 20-30-as évek divatjának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszítmények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

17.B. Ruhaipari kellékek és alkalmazási területeik. Mutassa be az öltözékek kellékeinek típusait, anyagait, felhasználási lehetőségeit! Térjen ki a kellékek speciális alkalmazási lehetőségeire a divat és a tervezés szempontjából!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A két világháború közötti időszak tárgy- és öltözködéskultúrája

- Az I. világháború és az emancipáció, a design és a művészet (art déco, bauhaus, szürreál), a film és tánc (charleston) hatása az életmódra, divatra, új nőideál: garçonne (USA: flapper) - új igények
- Alapanyagok (jersey, zsorzett, tweed, latex...), női viselet változásai - fejviselet, fehérnemű (mell leszorítása, majd kosaras melltartó, csípőszorító), felsőruházat (derékvonal eltolódása, sziluettek, szoknyahossz változásai, új ruhadarabok: pulóver, kardigán, nadrág, princess ruha...)
- Haute couture és prêt-à-porter, tervezők: Chanel, Vionnet, Schiaparelli... stb.
- Férfiviselet alakulása - fejviselet, ing, sportzakó, szmoking, nadrágtípusok, kiegészítők... stb.)

Ruhaipari kellékek és alkalmazási területeik

- ruhaipari kellékek csoportosítása – feldolgozás belső kellékei (cérna, tű), méterkellékek (bélésanyagok, merevítő közbélések, melegítő közbélések), rövidáru (szalagok, fonatolt termékek, zsinórok, paszományok, csipkék, címkék) ruhazáró kellékek (gomb, húzózár, tépőzár, patent, francia kapocs, kapsok, csatok, karikák) díszítő kellékek (szalagok, szegecsek, felvasalható díszek stb.)

18.A. Az 1940-50-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a II. világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 40-50-es évek divatjának, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszít-mények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divat-tervezőinek munkásságára és az új rockabilly generáció öltözködési szokásaira!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

18.B. Az öltözködés-kivitelezési és gyártási folyamatok lépései. Mutassa be a képességletlen látható ruhadarab gyártmány-/műhelyrajza alapján a kivitelezés folyamatának lépéseit! Térjen ki az egyedi és kiegészítők megoldások folyamataira és a korszerű technikai lehetőségek bemutatására is!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az 1940-50-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája

- A II. világháború hatása - gazdasági visszaesés, anyagihiány, USA - konfekciógyártás
- Női viselet (pin-up, wamp, fejviselet, formai és alapanyag változások- fehérnemű, neylon harisnya, ceruzaszoknya, férfias elemek - válltömés... stb); férfi viselet (fejviselet, válltömés, ballonkabát, bő nadrág, antidivat: zazou)
- A divat alakulása a II. világháború után: divatipar (műszál, nylon, műselyem, nyomott minták); Amerika szerepe megnő (textilipar, konfekció, Hollywood...)
- 1947 - Dior- New Look, új ideál, új sziluettek (X, H, Y...) - fehérnemű (wonderbra, modern fűző, petticoat), ruhaformák (szoknya, nadrág, kosztüm), kiegészítők (tűsarok); divatházak: Dior - Yves Saint Laurent, Chanel (kosztüm), Givenchy... stb.
- Férfiviselet - V-sziluet, neylon ing, öltöny, kiegészítők
- Amerikai stílus: rockabilly- női és férfi: haj, szvetter, kockás ing, farmernadrágot, bőrkabát... stb.

Az öltözködés-kivitelezési és gyártási folyamatok lépései

- az öltözködéstípus és lehetséges alapanyagának meghatározása, külalak leírás
- -alkatrészek és kellékek felsorolása, kivitelezés lépései (előkészítő-, összeállító- és befejező műveletek) az egyedi és kiegészítők lehetőségek bemutatásával

19.A. Az 1960-70-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak történelmi, társadalmi, technikai és művészeti hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait! Milyen jellegzetes kiegészítők és díszít-mények jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő antidivatok jellegzetességeire!

A tételhez használható segédeszköz: A szaktanár által összeállított képanyag

19.B. Fogyasztóvédelem, textilipari minősítések. Mutassa be a textiltermékek címkézésének előírásait, a textiliák kezelési jelképeit az alapanyagok és a fogyasztóvédelem szempontjából! Térjen ki a speciális megkülönböztető szabványokra és minőségjelekre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

Az 1960-70-es évek tárgy- és öltözködéskultúrája

- Az 1960-as évek történelmi, társadalmi (háborúk, diáklázadások, hippimozgalom), technikai (tv, rádió, űrkutatás) és művészeti (könyűzene, Op-art, Pop-art) hatásai
- Textildesign (műszálak, akrill, krepp, lycra..., minták); a divat központjában a fiatalok; ideálok, idolk, női viselet (sziluett, fejviselet, fehérnemű, szoknya- és nadrághossz változás, antiegyüttes), férfiviselet (T-shirt, farmer, garbó... stb.), unisex viselet, hippimozgalom
- Az 1970-es évek - flower power - hippy stílus, Hollywood hatása, diszkóláz, glam, punk
- Divatházak, tervezők: prêt-à-porter fellendülése, YSL, Rabanne, Courrège, Pierre Cardin, Lagerfeld, Armani, Ralph Laurent, Calvin Klein... stb.

Fogyasztóvédelem, textilipari minősítések

- fogyasztóvédelem fogalma, általános tudnivalók
- textiltermékek forgalomba hozatali szabályai (jogi és piaci szabályozású termékek, pl. védő- és lakossági ruházat), címkézési előírások, szálanyagok emblémái, kezelési jelképek
- textilipari minősítések fajtái – megkülönböztető minőségjelek a textilipar területein (pl. ruházati és lakberendezési területek), pl. ÖKO-TEX tanúsítvány

20.A. A XX. század végének és napjainknak tárgy- és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak társadalmi és kulturális hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiemelve a formai változásokat, kiegészítőit, újdonságait az 1980-as évektől napjainkig! Mi a trend fogalma, és hogyan befolyásolja az öltözködést? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák jellegzetességeire!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított képanyag

20.B. Mesterséges szálanyagok. Mutassa be a szálanyagok generációit megjelenésüktől napjainkig, fejlődésüket, felhasználási területeiket és lehetőségeiket az öltözködés és az ipari technológiák területén! Térjen ki a legújabb innovációkra és a felületkezelési lehetőségekre!

A tételhez használható segédeszköz:

- A szaktanár által összeállított minta- és/vagy képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

A XX. század végének és napjainknak tárgy- és öltözködéskultúrája

- Az 1980-as évek társadalmi, kulturális hatásai (média, könnyűzene, mozi, testkultúra - fitness, divatipar - modellek, divatfotó, márkaverseny), Haute Couture szerepének megváltozása
- Ideálok, idolkok, sziluett - férfias vonások, sportos és üzleti stílus (yuppie), kiegészítők
- Az 1990-es évek társadalmi, kulturális hatásai (sorozatok, testkultusz); divat háttérbe szorulása, divat= üzlet; a márka szerepe, trend fogalma, szerepe; second hand, vintage, alapanyagok (farmer, sztreccs), színek (neon, military), T-shirt, haspóló répanadrág, csípőnadrág, övtáska, platform cipő...
- Utcadivatok, szubkultúrák: goth, grunge, alter, hip-hop... stb.
- 2000-es évek-újabb szubkultúrák (emo, japán irányzatok, pin up, steampunk), trendek szerepe nő - XX. század évtizedeinek felelevenítése, luxus márkák mellett nagyobb konfekciós cégek
- Divatházak, tervezők: LVMH, Mcqueen, Westwood, Galliano, japán, K-európai tervezők stb.

C

Mesterséges szálanyagok

- első-, második- (cellulóz viszkóz, cellulóz acetát, nejlon, polyester, PVC, polyakril-nitril, polyamid, polypropilén, lyocell), harmadik- (szuperszálak, speciális polimerek, szénszálak, mikro és nano szálak, egyéb speciális felületű szálanyagok) és negyedik (intelligens szálak) generációs szálanyagok bemutatása és speciális felhasználási területeik (coolmax poliester, kukoricakeményítő... stb.)
- -innovációk és felületkezelés (ezüstion, vegy- és tűzvédelmi felületkezelések, fényvisszaverő anyagok... stb.)

